Από τον Δημήτριο Κ. Χελιδώνη, ερευνητή, τοπογράφο μηχανικό

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΧΟΛΑΡΙΟΣ – ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ Β΄- πρώτος

Πατριάρχης μετά την Άλωση του 1453

[η «άγνωστη» πορεία του, από Δεκέμβριο 1452 – Ιούνιο 1453, μέσα από τις πηγές] –

Τα γεγονότα της «Αλώσεως» της Κων/πόλεως το 1453 είναι; γενικά, γνωστά στους περισσοτέρους και ιδίως στους ασχολουμένους με την Ιστοριογραφία. Τα διάφορα Χρονικά τα οποία είναι γνωστά, περιγρά-φουν τις διάφορες ενέργειες των αντιπάλων και μερικές φορές αποκαλύπτουν την υποκειμενική στάση των συγγραφέων τους, ένεκα διαφόρων λόγων για τον καθένα. Υπάρχουν όμως και διάφορα, ελάχιστα γνωστά, ντοκουμέντα που καταδεικνύουν μία κρυφή διάσταση της Αλώσεως. Πρόκειται για την ανοικτή για τότε και «κρυφή» για τώρα, συνεργασία του τότε Πατριαρχείου και παραγόντων της Κων/πόλεως (δηλαδή των Ανθενωτικών) με τον Μωάμεθ τον Πορθητή (διαρκούσης της πολιορκίας της Κων/πόλεως, αλλά και από πιο πρίν) για συνδιαλλαγή – συνθηκολόγηση, με αντάλλαγμα την σωτηρία αυτών των ιδίων, των περιουσιών τους (μεταξύ των ανταλλαγμάτων και τα μετέπειτα ονομασθέντα «ΔΙΚΑΙΑ» ή «ΠΡΟΝΟΜΙΑ») και την διασφάλιση της μετέπειτα πορείας τους ως βασικών συνεργατών του Οθωμανικού Κράτους, φυσικά με το αζημίωτο. (Σημ: Οι τότε ανθενωτικοί ανάγονται, σε ευθεία γραμμή, στους σημερινούς ορθοδόξους εκκλησιαστικούς ηγέτες)

Στο 1ο(!!!) τεύχος/1-10-1880, του περιοδικού «Εκκλησιαστική Αλήθεια» (Ε.Α) που εξέδιδε το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κων/πόλεως από το 1880 έως το 1924, αναφέρεται: *[…ότι άπασα η Κωνσταντινούπολις δεν εγένετο δορυάλωτος, καίτοι πολιορκηθείσα, αλλά το ήμισυ εκουσίως παρεδόθη εις τον πορθητήν μετά συμφωνιών, έλαβε δικαστικήν απόφασιν εφ' ής ο Σουλτάν Σουλεϊμάνης εξέδωκε διάταγμα διακελεύον να τηρηθώσιν ανέπαφοι αι των Χριστιανών Εκκλησίαι…]*

Το γεγονός αυτό πιστοποιούν (με τον ένα ή άλλο τρόπο) και οι παρακάτω: «Εκκλησιαστική Ιστορία» Μελετίου Μητρ. Αθηνών, Βιέννη 1784, Α. Διομήδης Κυριακού στο «Δοκίμιον Εκκλησιαστικής Ιστορίας» 1878, Αθανάσιος Κομνηνός – Υψηλάντης στο «Τα μετά την Άλωσιν», 1870 «εκ χειρογράφου ανεκδότου της Ιεράς Μονής του Σινά» του 1780, Ι. Χάμμερ, από τους πλέον επιφανείς ιστορικούς-Τουρκολόγους, στο αρχειακό «Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας» 1872, Τρύφων Ευαγγελίδης, στην «Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας» 1894, Σκαρλάτος Βυζάντιος «Κωνσταντινούπολις» 1851, Ζ. Ν. Μαθάς «Κατάλογος Πατριαρχών» 1884, ο Μολδοβλάχος ιστορικός Καντεμίρ (1673-1723) που έζησε πολλά χρόνια στην Τουρκία (χρημάτισε και ηγεμών της Μολδοβλαχίας), μελέτησε τα αυτοκρατορικά αρχεία και έγραψε την ιστορία της ακμής και παρακμής της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (Αμβούργο 1745), Μαλαξός «Πατριαρχική Ιστορία της Κων/λεως», ήτις δημοσιεύθηκε στην «Turcograeciae» του Μαρτίνου Grusi, Βασιλεία 1584, ο εκκλησιαστικός ιστοριοδίφης Σέργιος Μακραίος στην «Εκκλησιαστική Ιστορία» 1750, Μαν. Γεδεών στο «Βραχεία σημείωσις περί των Εκκλησιαστικών ημών δικαίων», 1909, κ.α.

Ο αρχιμανδρίτης-ιερομόναχος και λόγιος Γεράσιμος Σμυρνάκης, στο μνημειώδες έργο του «Το Άγιον Όρος», 1903 – την μεγαλύτερη και πλέον έγκυρη ιστορία του Αγίου Όρους, εξαχθείσα από τα παλαιότατα αρχεία του Αγίου Όρους, περιγράφει την διαδικασία χορηγήσεως των αρχικών προνομίων από τον Πορθητή. Απουσιάζει τελείως οποιαδήποτε αναφορά στο Κοράνι, αλλά αναφέρεται **MONO** σε πολιτικούς σκοπούς των Οθωμανών: *[…Μετά την υπό των Οθωμανών άλωσιν της Κωνσταντινουπόλεως τη 29η Μαΐου 1453 επί τέσσαρας και ήμισυ αιώνας, ως έγγιστα, το άγιον Όρος διετέλεσεν υπό την προστασίαν των εκάστοτε Σουλτάνων, οίτινες εσεβάσθησαν αείποτε τα επί των Βυζαντινών Αυτοκρατόρων επιχορηγηθέντα αυτώ προνόμια, ιδία δ' ο Πορθητής Μωάμεθ ο Β' **τη Τετάρτη ημέρα της αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως, ήτοι την 1η Ιουνίου 1453, αποβλέπων εις την ειρηνικήν συντήρησιν της χώρας και εις πολιτικούς σκοπούς, επεκύρωσε το τέως ισχύον δίκαιον του Κλήρου και παρέσχεν αυτώ μείζονα εξουσίαν, ανεγνώρισε τας προνομίας και περιέβαλε διά νέου κύρους, εν γένει πάντα τα κεκτημένα δικαιώματα της Εκκλησίας διά της εγκαταστάσεως του Πατριάρχου Γενναδίου Β' του Σχολαρίου**. Και ού μόνον δ' ανεξίθρησκοι εδείχθησαν οι κατά καιρούς Σουλτάνοι και επέτρεψαν εις το Άγιο Όρος ήν και πρότερον. …]*

Από το ανωτέρω απόσπασμα αντλούμε την σπουδαία πληροφορία περί του πότε έγινε η ανάρρηση του Γενναδίου (μαζί με τα προνόμιά του) ως Πατριάρχου, δηλαδή την - *1η Ιουνίου 1453* - τρείς μόνο ημέρες μετά την κατάληψη της Πόλεως και τελευτούντος του τριημέρου της υποσχεθείσης λεηλασίας του Οθωμα-νικού στρατού, άρα την Παρασκευή – 4η ημέρα μετά την Άλωση. Με δεδομένες τις συνθήκες αποστάσεων και των πολεμικών συνθηκών μεταξύ Αδριανουπόλεως και Κων/λεως της τότε εποχής, αποδεικνύεται, από την αστραπιαία για τότε, επικύρωση, η, από πολύ πριν, προετοιμασμένη μετάβαση και ανάρρηση του Γενναδίου Σχολαρίου στον Πατριαρχικό θώκο, με την απόλυτη συνεργασία και καθοδήγηση του Πορθητού.

Ο Α. Κ. Υψηλάντης στο «Τα μετά την Άλωσιν», 1870 (από έγγραφα του Σινά του έτους 1780):

σελ. 4: *[…μετά τριήμερον διάστημα καταπαυσάσης της μιαροφονίας τε και λαφυραγωγίας, και γαλήνης ειρηνοποιού αναφανείσης, ο νικητής σουλτάν Μεχμέτ, σκοπούμενος την αύξησιν της ερημωθείσης πόλεως κατοικητών, ενέδωκεν τοις εν τη πόλει καταληφθείσι χριστιανοίς, επιτελείν ελευθέρως τα της εκκλησίας αυτών έθιμα, και μαθών ότι χρήζουσι πατριάρχου εκέλευσε τοις χριστιανοίς προχειρίσασθαι όν αν εθέλοι,…Αμέλει τοις συνόδου τοπικής γενομένης, ψηφίζο-ντας ως έθος Γεώργιον τον Σχολάριον, άνδρα επ' αρετή και σοφία διαβεβοημένον…].*

Ο Μ. Γεδεών (ο μεγαλύτερος ιστοριοδίφης και λόγιος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, 1851 – 1943), στο έργο του «Πατριαρχικοί Πίνακες», 1884, αναφέρει: *[…Ο (Γεώργιος Σχολάριος) Γεννάδιος μετονομασθείς, και **εξελέγη πατριάρχης κατά το έαρ του 1454**, ευνοία του Πορθητού Μωάμεθ, όστις ερωτήσας τους εν Κωνσταντινουπόλει κληρικούς έμαθεν ότι προ πολλού ήν χηρεύων ο θρόνος του Πρωτοκλήτου. Ζητούμενος ο Γεννάδιος **ευρέθη κατοικών εν τινι των περί την Αδριανούπολιν χωρίων, αφικνόμενος δ' εις την του οσμανικού κράτους πρωτεύουσαν εχειροτονήθη**…]*. (η άνοιξη του 1454 είναι η άποψη του Οικουμ. Πατριαρχείου, και αυτό όχι πάντα)

Η Ε.Α τόμος 22, τευχ 33/31-7-1898 αναφέρει *[…Η δικαιοδοσία αύτη του Οικουμενικού θρόνου απωτάτην πηγήν και βάσιν έχει αυτά τα υπό των Βυζαντινών Αυτοκρατόρων τοις Πατριάρχαις Κων/λεως κεχορηγημένα προνόμια, άπερ μετά την άλωσιν του Βυζαντίου ανεγνωρίσθησαν επίσης και επεκυρώθησαν υπό του περινουστάτου κατακτητού, όστις ολίγας ημέρας μετά το σημαντικόν εκείνο γεγονός του 1453 μεταπεμψάμενος τον πρώτον μετά την Άλωσιν οικουμενικόν πατριάρχην Γεννάδιον τον Σχολάριον προς ταις άλλαις αυτοκρατορικαίς τιμαίς, δι΄ών περιέβαλε…]*

Όμως γιατί απεκρύβη (και εξακολουθεί να αποκρύπτεται) η ημερομηνία της Παρασκευής - 1ης Ιουνίου 1453, ως η ημέρα αναδείξεως του Γεωργίου Κουρτέση-Σχολαρίου ως Πατριάρχου Γενναδίου Β΄;

Οι αναγνώστες ας ακολουθήσουν τον συλλογισμό μας, ας προσπαθήσουν δηλαδή να φαντασθούν, με την ανάγνωση των πηγών, αλλά και παρομοίων ιστορικών καταστάσεων μακροχρόνου πολιορκίας και τελικής καταλήψεως, την κατάσταση και τις αντιλήψεις εκείνης της εποχής, για να βγάλουν τα συμπεράσμα-τά τους, λαμβάνοντες υπ' όψη τα εξής:

- Είναι δυνατόν να υφίσταται ο Γεννάδιος πρίν την Άλωση, και συγκεκριμένα από τις αρχές του 1453, στην Αδριανούπολη, και μάλιστα φρουρούμενος, αλλά πολυτελώς φιλοξενούμενος εξέχοντος προσώπου, και να μην το γνωρίζει ο Πορθητής;

- Ο Πορθητής εξέταζε και το παραμικρό, στην προσπάθεια για την προετοιμασία του στρατεύματος, όπως και για την πλήρη πληροφόρησή του για τα τεκταινόμενα εντός της Κων/πόλεως και δεν γνώριζε ότι ο ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΣ ΑΝΤΙΠΑΛΟΣ ΤΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ και της κυβερνούσης Βυζαντινής καταστάσεως, ήταν στην Αδριανούπολη, φιλοξενούμενος από ποιόν άραγε; Εάν υπήρχε τέτοια δραστηριότητα, κρυφή από τον Πορθητή, θα είχαν κοπεί ακόμη και τα κεφάλια των σκυλιών που φύλαγαν την βίλλα του «εξέχοντος» που φιλοξενούσε τον Γεννάδιο. Εξ άλλου οι Οθωμανοί εφημίζοντο για το μεγάλο δίκτυο κατασκόπων που διέθεταν (το ίδιο και οι Βυζαντινοί) και εγκαθιστούσαν σε κάθε νεοκαταληφθείσα περιοχή, διότι οι ίδιοι ήταν ξένοι με τις αντιλήψεις αλλά και με τους κατοίκους των περιοχών, και ως εκ τούτου χρειάζονταν την καλύτερη, δυνατή και άμεση πληροφόρηση για τα πάντα, πράγμα το οποίον ως γνωστόν εξασφαλίζουν οι πρόθυμοι ντόπιοι δωσίλογοι.

- Είναι δυνατόν ο Γεννάδιος να συλληφθεί τις μέρες της Αλώσεως στην Κων/πολη, όπως λέει ο ίδιος (μόνον), και να πωληθεί ως σκλάβος χωρίς την διαπίστωση της ταυτότητός του; Αυτό είναι αδύνατον διότι: α) τον έψαχνε μετά μανίας ο Πορθητής, καθότι ήταν ο μεγαλύτερος αντίπαλος του Κων/νου Παλαιολόγου, ηγέτης των Ανθενωτικών, άρα τον ενδιέφερε η προστασία της ζωής του ως εν δυνάμει συμμάχου, β) σίγουρα υπήρχαν ρουφιάνοι – καταδότες περί της ιδιότητος του καθενός αιχμαλώτου, πράγμα απαραίτητο για την εξακρίβωση της αξίας του κάθε αιχμαλώτου κατά την διαδικασία της πωλήσεως, γ) Ο Πορθητής έδινε μεγάλη αμοιβή για σημαίνοντα πρόσωπα, εκτός των πολυτίμων αντικειμένων τους, τα οποία έπαιρνε αυτός που τον συνελάμβανε, δ) ο Πρίγκιψ – διάδοχος του Μουράτ και αδελφός του Πορθητού, σύμμαχος δε και σύμβουλος, πριν την Άλωση, του Κων/νου Παλαιολόγου, Ορχάν, συνελήφθη ενδεδυμένος καλόγερος, "ξεβρακώθηκε" κυριολεκτικά, ανεγνωρίσθη, απεκεφαλίσθη και το κεφάλι του παρεδόθη στον Πορθητή ο οποίος εβράβευσε τον μαχητή του. Ομοία συμπεριφορά, κατά τον θρύλο, υπήρξε και για το κεφάλι του Κων/νου Παλαιολόγου. Ακόμη όμως και εάν έγινε έτσι, ο Γεννάδιος ισχυρίζεται ότι μόνος του απεκάλυψε (μάλλον όποτε γούσταρε) την ιδιότητά του και απεστάλη στον Πορθητή που τον έψαχνε επί μήνες, μετά την απόσυρσή του στις 18/6/1453 στην πρωτεύουσά του Αδριανούπολη. Μάλλον οι Οθωμανοί ...βύζαιναν το δάκτυλο.

- Υπήρχε λοιπόν ο απαραίτητος χώρος και χρόνος (από τον Δεκέμβριο του 1452) για την προετοιμασία της οποιασδήποτε συνθήκης (γενεσιουργού των προνομίων, όπως πιθανολογεί και ο Παπαρρηγόπουλος), η οποία θα είχε και τρέχοντα - δυναμικό χαρακτήρα, δηλαδή οι οπαδοί του Σχολαρίου υπήρχαν, εκτός από την Αδριανούπολη στην οποία πολλοί τον συνώδευσαν κατά την φυγή του μετά το αιρετικό συλλείτουργο της 12/12/1452 στην Αγία Σοφία, σε μεγάλο αριθμό και εντός της Κων/λεως, μή συμμετέχοντες στην μάχη και αναμένοντες τον αρχάγγελο Γαβριήλ, ελάμβανον δε εντολές κατάλληλες και σε συμφωνία με τον μελλοντικό αφέντη, διαρκούσης της πολιορκίας. Ας μην ξεχνάμε και την φιλική και πνευματική σχέση του Γενναδίου με τον Δημήτριο, αδελφό του Ιωάννη Η΄ Παλαιολόγου, παλαιόθεν πράκτορα των Οθωμανών, και τον Μεγάλο Δούκα Νοταρά (επίδοξο πεθερό του Κων/νου Παλαιολόγου) με τον οποίο θα είχε οπωσδήποτε διαρκή επικοινωνία

- όσον αφορά την ίδια την συνθήκη, έχουμε την συμφωνία του Πορθητού με τους Γενουάτες, κατοί-κους της Πόλεως, διαρκούσης της πολιορκίας, ίδια σχεδόν με τα προνόμια των Ανθενωτικών και του Γενναδίου. Την συμφωνία αυτή παραθέτει ο συνεργάτης-καθηγητής του ΕΚΠΑ κ. Λεωνίδας Μοίρας μεταφρα-σμένη από τα παλαιοτουρκικά. Άρα η συνθήκη με τον Γεννάδιο είχε προηγηθεί και λειτούργησε ως μοντέλο, διότι υπήρχε και η χρονική δυνατότης για την προετοιμασία της, μεταξύ τυρού και αχλαδιού.

- Ο Γεώργιος Σχολάριος και οι σύν αυτώ είχαν ακλόνητη πεποίθηση περί της μελλοντικής κυριαρχίας των Οθωμανών και είχαν επαφές μαζί τους σε αυτή τη βάση, η οποία όπως είδαμε προηγουμένως σε πολλές περιπτώσεις ήταν κοινή αντίληψη (και ελπίδα;) όλου σχεδόν του τότε Ορθοδόξου Ιερατείου (πλήν των Ενωτικών, οι οποίοι μετά την Άλωση «εξηφανίσθησαν»). Δεν είναι άλλωστε τυχαίο, ότι ο έτερος πυλώνας της Ορθοδοξίας, το Άγιο Όρος, είχε μετατραπεί σε πειθήνιο όργανο του κατακτητού από το 1326 (τουλάχιστον). Ομοίως και η μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών (η οποία γεροκόμησε τον Γεννάδιο), οι μονές της κατεχομένης Ελλάδος και όλες σχεδόν οι Μητροπόλεις της Μικράς Ασίας, συμπεριλαμβανομένης και της Μητροπόλεως Εφέσου, προεξάρχοντος του Μητροπολίτου της Μάρκου Ευγενικού, πνευματικού πατρός του Γενναδίου και Αγίου. Εξ άλλου μην ξεχνάμε τις σοβαρότατες προσπάθειες του Μουράτ του Β', πατρός του Πορθητού, αλλά και του ιδίου του Πορθητού, κατά το διάστημα 1440 – 1453, για την καταδίκη των αποφάσεων της Συνόδου Φερράρας-Φλωρεντίας από τις Μητροπόλεις των περιοχών τις οποίες εξουσίαζαν οι Οθωμανοί, και η συμπόρευσή τους με τούς, από τότε, Ανθενωτικούς. Ας μην ξεχνάμε επίσης τις παρακαταθήκες του Αγίου Γρηγορίου Παλαμά, πλήρως αποδεκτού ως ιδεολογικού ιστρούχτορα, ο οποίος πρίν εκατό χρόνια είχε αναπτύξει τις, εξ απαλών ονύχων, επαφές των Ορθοδόξων με τους Οθωμανούς στα πλαίσια της συνερ-γασίας - κουμπαριάς του φίλου του αυτοκράτορα Ιωάννη Κατακουζηνού με τον Σουλτάνο Ορχάν.

- Είναι πολύ σοβαρό να αποκρυβεί (και από τα 2 μέρη) αυτή η διαδικασία-συνθήκη πρό της Αλώσεως. Εξ άλλου και ο ίδιος ο Γεννάδιος είναι φειδωλός για την κρίσιμη αυτή περίοδο (αλλά και για τις επόμενες 2 αναρρήσεις του, βοηθώντας τον Πορθητή από αδιέξοδα λόγω ακαταλληλότητας των υποψηφίων Πατριαρχών). Πώς είναι δυνατόν λοιπόν να βρεθεί και να μεταφερθεί με ασφάλεια ο Γεννάδιος στον τόπο των απαραιτήτων τελετουργιών, τέσσερεις μόλις ημέρες μετά την Άλωση; Πώς ο Πορθητής, εν ριπή οφθαλμού, βρήκε και κάποιους Ιεράρχες, φυσικά Ανθενωτικούς (εννοείται ότι οι Ενωτικοί Ιεράρχες είχαν συναντήσει τον Ύψιστο ή οι ελάχιστοι εναπομείναντες κρύφθηκαν), έγιναν οι σχετικές διαπραγματεύσεις και συμφωνίες, πραγματοποιήθηκε «θεσμικά» η εκλογή Πατριάρχου, «*συνόδου τοπικής γενομένης*», και όλα καλά. Σε μία ημέρα (!!!). Ή μάλλον σε μία νύκτα, διότι η ανάρρηση έγινε το πρωΐ της επομένης, δηλαδή της Παρασκευής 1ης Ιουνίου 1453, πρώτης ημέρας μετά την λήξη της 3ημέρου λεηλασίας. Νομίζω ότι η ταχύτητα

•ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 23

Πατριάρχης μετά την Άλωση του 1453

•ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 20

των ενεργειών και των προτέρων αναγκαίων συνεννοήσεων πρίν από αυτές, υπερβαίνει ακόμη και τις σημερινές δυνατότητες του διαδικτύου, εάν δεν υπήρχε μακρόχρονη προετοιμασία και συμφωνία.

Επειδή λοιπόν ο Πορθητής δεν βύζαινε το δάκτυλο και επειδή οι ερευνώντες τα ιστορικά γεγονότα, εάν δεν είναι κατευθυνόμενοι, έχουν την δυνατότητα, τουλάχιστον, να μην είναι αφελείς, θεωρούμε ότι, εκ της πραγματικής υποστάσεως της ημερομηνίας αυτής, πρέπει να καταλήξουμε στα εξής λογικά συμπεράσματα:

1) Υπήρχε σαφής συνεργασία των Ανθενωτικών και του Γενναδίου (εκτός της πόλεως) και των εντός της Πόλεως Ανθενωτικών με τον Πορθητή, από πρίν την Άλωση και στενώτερη μετά την εγκατάσταση του Γενναδίου, *«μονάζοντος»* στην έπαυλη *«στην Αδριανούπολη στο σπίτι ενός ισχυρού, σε κάποια κωμόπολη φρουρούμενο μεν αλλά απολαμβάνοντος μεγάλη περιποίηση»*. Η συνεργασία-συνθήκη αυτή πέραν της προσωπικής, προφορικής και γραπτής εκφράσεώς της (διαμόρφωση τού μετέπειτα της Αλώσεως «μνημονίου»), θα είχε οπωσδήποτε και πρακτικά καθήκοντα υπονομεύσεως των υπερασπιστών της Πόλεως, αλλιώς πρέπει να δεχθούμε ότι ο Πορθητής ήταν ηλίθιος.

2) Είχαν τακτοποιηθεί όλα τα εκκρεμή ζητήματα της προδοτικής συναλλαγής, γι' αυτό επηκολούθησε η αστραπιαία και ασκαρδαμυκτί («Ιντερνετική») εγκατάσταση-ανάρρηση της Παρασκευής - 1ης Ιουνίου 1453

3) Η προετοιμασία αυτής της συνυπάρξεως ήταν στο προσκήνιο όλων των καθηκόντων των Πατριαρχείων και λοιπών Εκκλησιαστικών ιδρυμάτων δικαιοδοσίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου, τα οποία έτρεχαν (οι Ανθενωτικοί) σαν τον Κεντέρη για να προλάβουν την έλευση του «Νυμφίου» Πορθητού. Περιπτώσεις της «προφητικής» δράσεως των Εκκλησιαστικών ταγών, οι οποίοι μετετρέποντο, εν δυνάμει, σε Κουΐσλιγκς του Οθωμανού, πολλά χρόνια πρίν την τελική κατάληψη της περιοχής τους, υπάρχουν πολλές. Κυριαρχεί βέβαια η εκ Θεού διεύθυνση της Ιστορίας, του Κοσμά Αιτωλού. Άρα η ημερομηνία της Παρασκευής - 1ης Ιουνίου 1453 καθίσταται φυσιολογική εξέλιξη (και φυσικά η πλέον πιθανή) ως επιστέγασμα αυτής της διαδικασίας εφ' όσον, διά της ολοκληρώσεως της Αλώσεως, εξέλειπον «οι ενοχλητικοί» Ενωτικοί (περίπου 33.000). Εξ άλλου οι Ανθενωτικοί (περίπου 30.000) και οι Εκκλησίες τους δεν πειράχθηκαν καθό-λου, ενώ εάν δεν υπήρχε συμφωνία θα κατεστρέφοντο, όπως έγινε σε όλες τις ανάλογες περιπτώσεις (π.χ. άλωση της Λευκωσίας - 1570).

4) Επομένως η αναφορά του ιερομονάχου Σμυρνάκη, δεν είναι τυχαία ούτε επιπόλαιη αλλά, έστω και άθελά της, φωτίζει ένα σκοτεινό χρονικό διάστημα της ιστορίας της Αλώσεως, στο σημείο της ενδιαμέσου εγκαταστάσεως των νέων αφεντικών και των χατζηαβάτηδων οι οποίοι τους υπηρετούσαν, φυσικά με το αζημίωτο. Το αυτό υπαινίσσεται (αναφέροντας την ημερομηνία, αλλά όχι και την εκλογή του Σχολαρίου, η οποία εννοείται από τα συμφραζόμενα) και ο Μιλτ. Καραβοκυρός, Νομικός Οικουμ. Πατριαρχείου Κων/πόλεως: *«... Τη τετάρτη μέρα της αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως ήτοι την 1η Ιουνίου 1453 ο Πορθητής αποβλέπων εις την συντήρησιν της χώρας και εις πολιτικούς σκοπούς, επεκύρωσε το τέως ισχύον δίκαιον του κλήρου, παρέσχεν αυτώ μεγαλυτέραν εξουσίαν και ανεγνώρισεν αυτώ ίδια προνόμια. Τα δίκαια αυτά του πατριαρχείου και των υπ' αυτώ Μητροπόλεων και Επισκοπών εδράζονται και ανεγνωρίσθησαν δι' Υψηλών Αυτοκρατορικών Βερατίων, άτινα εισίν είδος Συνταγματικών Χαρτών διά τον κλήρον της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας και εξακολουθούσι παρεχόμενα παρά των ενδόξων κατόπιν Σουλτάνων από του Πορθητού...»* (Μιλτ. Καραβοκυρού, Κλείς της Οθωμανικής Νομοθεσίας, 1883)

•ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Τριήμερο για την μνήμη των Αγίων Αποστόλων Καλαμάτας

•ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 17

Την κυριώνυμο ημέρα της εορτής, Τρίτη 30 Ιουνίου 2026, τελέσθηκε ο Όρθρος και η Πανηγυρική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος του Πρωτοσυγκέλλου της Ιεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας Αρχιμ. Φιλίππου Χαμαργιά, πλαισιωμένου από τον Πρωτοπρ. Αθανάσιο Σιψά και τον Διάκονο Θεόφιλο Κυριάκο. Κηρύττοντας τον θείο Λόγο, ο π. Φίλιππος, αναφέρθηκε στο Αποστολικό Ανάγνωσμα της εορτής και συγκεκριμένα στην φράση του Αποστόλου Παύλου «*ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας (Α Κορ. 4,15)*, τονίζοντας την αξία της Αποστολικής διαδοχής, της πνευματικής πατρότητας, από τους πρώτους Αποστόλους μέχρι και σήμερα, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι *"Κανένα υλικό αγαθό, κανένας μισθός και καμία οικονομική απολαβή δεν μπορεί να καλύψει ή να επισκιάσει την σχέση του πιστού λαού με τον πνευματικό πατέρα του"*, ενώ σε άλλο σημείο εμφανώς συγκινημένος είπε *"Ποιος μισθός μπορεί να επισκιάσει την επαφή ανάμεσα στον κληρικό που έχει απέναντί του μια μάνα που έχει χάσει το παιδί της ή μια μάνα που το παιδί της λιώνει από τα ναρκωτικά και εκείνος τους δίνει δύναμη και κουράγιο,"* ενώ έκανε ιδιαίτερη μνεία στην αποστολή του συγκεκριμένου Ιστορικού Ναού, αναφέροντας ότι τα έσοδα από τον Ιερό Ναό των Αγίων Αποστόλων ενισχύουν το έργο του Ταμείου Αρωγής Απόρων Μεσσηνίων Φοιτητών, η ίδρυση του οποίου αποτελεί καρπό του έργου του Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου.

Τέλος, ευχαρίστησε για την παρουσία τους τον Δήμαρχο Καλαμάτας κ. Αθ. Βασιλόπουλο και τον Αντιπεριφερειάρχη Μεσσηνίας κ. Ευστ. Αναστασόπουλος καθώς και τα μέλη της χορωδίας της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Μητροπόλεως Μεσσηνίας υπό τη διεύθυνση του Διευθυντή της Σχολής και Πρωτοψάλτου του Μητροπολιτικού Ναού της Υπαπαντής του Χριστού Καλαμάτας κ. Κων. Σιάχου, οι οποίοι απέδωσαν τους ύμνους κατά το εορταστικό τριήμερο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ & ΑΠΟΘΗΚΗΣ
ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ : Αθηνών 99, 24134
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Επαμεινώνδας Παυλέας
ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 2721360719
e-mail : e.pavleas@kalamata.gr

Α.Π. 33037
1/07/26

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΔΕΚΑΤΙΑΝΟΥ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2026-2027 & ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΓΕΥΜΑΤΩΝ ΕΤΟΙΜΟΥ ΦΑΓΗΤΟΥ «CATERING» (ΠΛΗΡΕΣ ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΟ ΓΕΥΜΑ), ΓΙΑ ΤΗ ΣΙΤΙΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2026-2027.».

Ο Δήμαρχος Καλαμάτας

προκηρύσσει ηλεκτρονικό ανοικτό διαγωνισμό με σφραγισμένες προσφορές για την ανάδειξη αναδόχου εκτέλεσης της προμήθειας για την «Προμήθεια δεκατιανού σε μαθητές σχολείων του Δήμου Καλαμάτας για το σχολικό έτος 2026-2027 προϋπολογισμού **275.213,76** ευρώ με το Φ.Π.Α. & Προμήθεια γευμάτων έτοιμου φαγητού «catering» (πλήρες μεσημεριανό γεύμα), για τη σίτιση των μαθητών του μουσικού σχολείου Καλαμάτας, για το σχολικό έτος 2026-2027 προϋπολογισμού **260.860,50** ευρώ με το Φ.Π.Α. ». Το γενικό σύνολο και για τα δύο τμήματα ανέρχεται στο ποσό των **474.402,00** ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 13 % ΦΠΑ: **61.672,26** ευρώ γενικό σύνολο **536.074,26** ευρώ.

Πρόσβαση στα έγγραφα: Άμεση και δωρεάν πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης υπάρχει στη διεύθυνση διαδικτύου www.kalamata.gr & www.eprocurement.gov.gr.

Κωδικός CPV:
για το τμήμα 1 - **15811500-1**
για το τμήμα 2 - **15894300-4**

Κωδικός NUTS: EL653

Διάρκεια σύμβασης: ένα έτος από την υπογραφή του συμφωνητικού.

Προϋποθέσεις συμμετοχής: αναφέρονται αναλυτικά στο άρθρο 2.2 της διακήρυξης.

Εγγύηση συμμετοχής:
1) για το **τμήμα 1** ποσού **4.871,04** ευρώ
2) για το **τμήμα 2** ποσού **4.617,00** ευρώ
Το σύνολο της εγγυητικής και για τα δύο τμήματα **9.488,04** ευρώ

Παραλαβή προσφορών: Ο διαγωνισμός θα διενεργηθεί με ηλεκτρονικό τρόπο μέσω της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του συστήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4412/2016. Η ημερομηνία δημοσίευσης είναι η **01-07-2026**

Ημερομηνία **έναρξης υποβολής** προσφορών: **01-07-2026 και ώρα 15.00.**
Ημερομηνία **λήξης παραλαβής** προσφορών: **05-08-2026 και ώρα 15.00.**

Χρόνος ισχύος προσφορών: 12 μήνες

Γλώσσα σύνταξης προσφορών: Ελληνική

Εναλλακτικές προσφορές: δεν γίνονται δεκτές

Κριτήριο ανάθεσης: η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή).

Χρηματοδότηση: Η δαπάνη θα βαρύνει τους Α.Λ.Ε. των αντίστοιχων προϋπολογισμών του Δήμου, όπως αναφέρονται στο άρθρο 1.2 της διακήρυξης.

Προδικαστικές προσφυγές: Στοιχεία αρμόδιου φορέα για τις διαδικασίες προσφυγής: ΕΑΔΗΣΥ E-mail :proedros@aepp-procurement.gr

Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, ισχύουν οι διατάξεις του Βιβλίου IV (άρθρα 345 έως 374) του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και το υπ' αριθ. 39 Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ) (ΦΕΚ 64/04-05-2017/τεύχος Α) περί «Κανονισμού εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών» ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ.

Δημοσιεύσεις: Η παρούσα απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση την **29-06-2026** στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Δήμαρχος Καλαμάτας
Αθανάσιος Π. Βασιλόπουλος

ΔΕΔΔΗΕ

ΔΙΑΚΟΠΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ

Ειδοποιούνται οι κάτοικοι των παρακάτω περιοχών,ότι για να εκτελεστούν απαραίτητες τεχνικές εργασίες της ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε., θα γίνει διακοπή ηλεκτρικού ρεύματος.

1. Στην Τ.Κ.Κάτω Μέλπειας, την Παρασκευή 03.07.2026 από ώρα 08:30 έως 15:00.

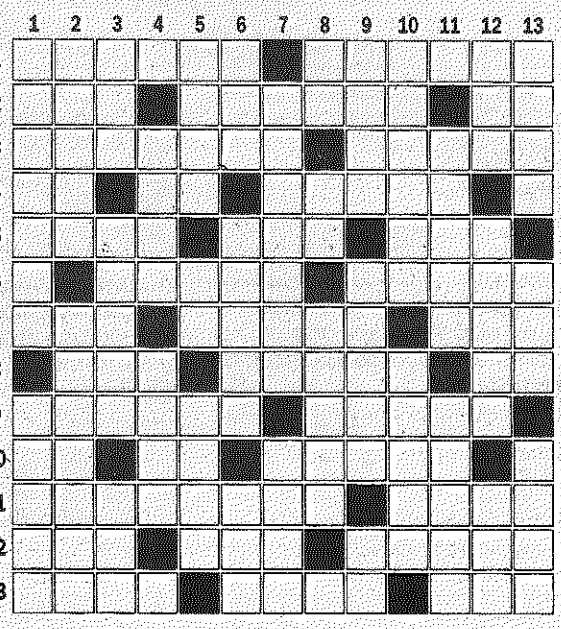
Αν οι εργασίες τελειώσουν νωρίτερα, το ρεύμα θα ξαναδοθεί πριν από το χρόνο λήξης της διακοπής που αναφέρεται πιο πάνω.

Γι' αυτό το λόγο οι ηλεκτρικές εγκαταστάσεις και τα δίκτυα της ΔΕΗ Α.Ε. θα πρέπει να θεωρούνται ότι ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΡΕΥΜΑ.

Έτσι για λόγους ασφαλείας απαγορεύεται η προσέγγιση σε αγωγούς ή σε άλλα στοιχεία του δικτύου, ακόμα κι αν βρίσκονται καταγής, γιατί υπάρχει σοβαρός κίνδυνος ατυχήματος.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε.
ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΛΟΥΣΤΡΑΡΕΤΕ ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΑΣ...

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ
1. Ευρωπαίοι κι αυτοί -Αντίπαλοι του Ισραήλ
2. Όλι...:Φινλανδός πολιτικός -Το μικρό της αγελάδας-Αρχή...τέλους.
3. Χαροποιώ -Είδος ανδρικού καπέλου (ξεν.).
4.Δύο από το... τέλος-Προτρεπτικό μόριο- Στο βαθύ τρώμε σούπα.
5. Κατοκόρυφο-Ξενική θερμίδα (συντ.)- Επιφώνημα για...συγκράτηση.
6. Βρομιά-Νήμα αργαλειού.
7. Παλιά αγροτικά συνεταιριστικά αρχικά -Ε¬λεύθεροι από δεσμά - Γιάννης... αλλοδαπός.
8. Παλιά αρχικά για... πληροφορίες-Ερω¬τηματική αντωνυμία - Κοινοβουλευτική Ομάδα.
9.Είναι η Ελαφόνησος-Πολύχρωμη... θεά.
10. Όρος της μόδος-Βυζαντινή νότα -Μισέλ...: παλιός πολιτικός.
11.Γράφουν σε μαυροπίνακα-...Γκίλιαμ: σκηνοθέτης.
12. Μικρό και...ουδέτερο-Ένα φωνήεν- Αρχικό για τα τρόλεϊ.
13. Λεπτό κόσκινο- Αρχικά λειτουργών μέσης εκπαίδευσης -Κυνικό (μτφ.).

ΚΑΘΕΤΑ
1. Χαρακτηρισμός,.λεξικών- Νίκος...: ηθοποιός.
2. Μπέι..: βιβλίο με μεγάλη επιτυχία- Μια πορουσία...θεατρική.
3. Νοείται και το μοναδικό-Το θρόισμα (καθ.) - Η τουρκική μυστική υπηρεσια.
4. Παλιός Γερμανός πολιτικός •- Τοπικό επίρρημα.
5. Αλλά,ωστόσο-Αθόρυβη... πάλη - Πρόπτωση σπλάχνου.
6. Μάρκα σοκολότας- Εξάρτημα...βάρκας -Ιάπωνας πολιτικός.
7. Σιωπηλό- Ομάδα της Μαδρίτης.
8. Κατηγορία αυτοκινήτων (αρχικά)-Γαλλικό ποτάμι-Παραλίγο...άγιος.
9. Ταινία του Φελίνι- Πόλη της Αγγλίας –Ρητές και..,ασύμφωνες.
10. Ξεβάφει νύχια -Πόλη των ΗΠΑ στην Ουάσινγκτον,
11. Τζένιφερ...: τραγουδίστριο - Ρήμα γιο δάφνες.
12. Τσιπριάνο...:ζωγράφος(1891-1962)-Κι έτσι η τράκσ - Μνήμη υπολογιστή.
13. Ιστορική πανεπιστημιούπολη στη Θουριγγία της Γερμανίας - Ταινία του «Η Αρκούδα» - Γνωστή... της ειρήνης.

Η ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ:
1.ΠΑΠΛΩΜΜΑΤΑΔΙΚΑ. 2.ΑΝΩ - ΣΑΡΑΚΙ - ΑΡ. 3, ΤΕΣΣΑΡΙ - ΡΑΚΕΣ. 4. ΑΣ - ΙΝ - ΔΡΑΚΑ. 5. ΤΗΡΩ - ΣΑΧ - ΟΥΡ. 6. ΙΝΑΤΙ - ΑΣΤΕΡ. 7. ΣΑΠ - ΚΟΟΥΛ - ΗΛΙ. 8. ΤΟΣ - ΕΣΑΚΙ -ΙΟ.9. ΤΖΙΜΑΣ - ΔΩΡΕΑ. 10. ΡΕ - ΙΣ - ΡΕΝΑΝ. 11. ΑΗΘΙΚΟΣ - ΝΤΑΜ. 12. ΝΤΑ - ΑΨΥ - ΓΗΙΝΗ. 13.ΑΑΔΕ-ΜΑΤΙ-ΘΙΝ

ΚΑΘΕΤΑ:
1. ΠΑΤΑΤΕΣ -ΤΡΑΝΑ.2. ΑΝΕΗ - ΑΤΖΕΝΤΑ. 3.ΠΩΣ - ΡΙΠΟΙ - ΗΑΔ.4. ΣΙΩΝ -ΣΜΙΘ. 5. ΟΣΑΝ - ΑΚ - ΑΣΙΑ. 4. ΜΑΡ- ΣΤΟΕΣ - ΚΨΜ. 7. ΑΡΙΔΑΙΟΣ - ΡΟΥΑ. 8. ΤΑ - ΡΧ - ΥΑΔΕΣ. 9. ΑΚΡΑ - ΑΛΚΩΝ - ΓΙ. 10.ΔΙΑΚΟΣ - ΙΡΑΝΗ. 11. ΚΑΥΤΗ - ΕΝΤΙΘ. 12. ΚΑΕ - ΡΕΛΙΑ - ΑΝΙ. 13.ΑΡΣΗ-ΡΙΟ-ΑΜΗΝ.

ΓΙΩΡΓΟΣ Ν. ΣΩΦΡΟΝΑΣ
ΙΑΤΡΟΣ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

Υπερηχοκαρδιογράφημα έγχρωμο Dopler (TRIPLEX)
Δοκιμασία κόπωσης - 24ωρη παρακολούθηση ΗΚΓ (HOLTER)
Ηλεκτρονικός έλεγχος Βηματοδοτών
Ρύθμιση υπερλιπιδαιμίας
Ρύθμιση αρτηριακής υπέρτασης

ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΙΑΤΡΕΙΟΥ: 8.30 - 1 Πρωί και 6-9 απόγευμα. Εκτός απογεύματος Τετάρτης και Σαββάτου

ΜΗΤΡΟΠΕΤΡΟΒΑ 6 & ΧΡ. ΠΑΓΩΝΗ 11
(είσοδος από Χρ. Παγώνη 11)
απέναντι από το παλιό ιατρείο
ΤΗΛ. 27210-92112, 81546, ΟΙΚ. 27210-92111